

BRL 9500

Deel 04

2009-08-20

NATIONALE BEOORDELINGSRICHTLIJN

voor het KOMO®-, respectievelijk het NL-EPBD®-procescertificaat voor

‘ENERGIEPRESTATIEADVISING’

BIJZONDER DEEL

voor het KOMO®-procescertificaat voor het afgeven van het

EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN

Vastgesteld door het CCvD van de
Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector op 20 augustus 2009

Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw van de
Stichting Bouwkwiteit op 11 januari 2010

Bindend verklaard door de
Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector op 15 januari 2010

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

Algemene informatie bij deze uitgave

BRL 9500 deel 04 is op enkele punten gewijzigd ten opzichte van de vorige versie (d.d. 6 december 2006), inclusief wijzigingsblad d.d. 7 maart 2008. De tekstuele aanpassingen hangen samen met wijzigingen in verband met actualisering van de delen 00 en 03. Bovendien is certificering voor deel 04 niet meer mogelijk zonder certificering voor deel 03.

BRL 9500 bestaat uit een Algemeen Deel en een aantal Bijzondere Delen voor diverse deelgebieden op het terrein van energieprestatieadvising. Een deelgebied wordt gekenmerkt door het soort advies (bijvoorbeeld: het leveren van een energielabel, bestaande bouw) en het soort gebouw (bijvoorbeeld: woningen). Het Algemene Deel (BRL Deel 9500-00) bevat de eisen die altijd voor energieprestatieadvising gelden, ongeacht het soort advies en gebouw.

De relevante BRL voor 'energieprestatie van gebouwen, deelgebied 'EPA-maatwerkrapport, bestaande utiliteitsgebouwen' bestaat dus uit twee delen:

- BRL Deel 9500-00 (algemene eisen), en
- BRL Deel 9500-04 (aanvullende eisen voor EPA-maatwerkrapport, bestaande utiliteitsgebouwen).

Dit BRL Deel is opgesteld, onder begeleiding van TC 9500 van het Centraal College van Deskundigen (CCvD) van de Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector (KBI).

INZAGGE EXEMPLAAR

ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

INHOUDSOPGAVE	pagina
1. INLEIDING	1
2. REIKWIJDTE VAN HET PROCESCERTIFICAAT	1
3. EISEN TE STELLEN AAN DE RAPPORTAGE	2
4. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCES	4
4.1 Vakbekwaamheid	4
4.2 Geheimhouding	4
4.3 Breedte van het advies	4
4.4 Opdracht	4
4.5 Representatieve woningen	5
4.6 Te verrichten activiteiten	5
4.6.1 Informeren opdrachtgever	5
4.6.2 Opname huidige situatie	5
4.6.3 Berekening van de Energie Index (EI)	5
4.6.4 Keuze van energiebesparingsmaatregelen	5
4.6.5 Levering van het energielabel	6
4.6.6 Levering van het maatwerkrapport	6
4.6.7 Afmelding	6
4.6.8 Bewaren van gegevens	6
4.6.9 Onafhankelijke werkwijze	6
5. EISEN TE STELLEN AAN DE PROCESCERTIFICAATHOUDER	7
5.1 Inschrijving bij Kamer van Koophandel	7
5.2 Inloggegevens afmeldsysteem	7
5.3 Personeel	7
5.4 Hulpmiddelen en instrumenten	7
5.5 Levering van diensten	7
6. EISEN TE STELLEN AAN DE INTERNE KWALITEITSBEWAKING	8
6.1 Eis	8
6.2 Algemeen, kwaliteitshandboek	8
6.3 Kwaliteitsbeleid	8
6.4 Verantwoordelijkheden / bevoegdheden / vakbekwaamheden	8
6.5 IKB-schema	8
6.6 Beschrijving van procedures	8
6.7 Procedure-eisen	8
7. EXTERNE KWALITEITSBEWAKING	9
7.1 Toelatingsprocedure	9
7.2 Vervolgcontroles	9
7.2.1 Jaarlijkse organisatiegerichte inspecties (audits)	9
7.2.2 Projectgerichte inspecties	9
7.3 Eisen aan de bekwaamheid van de auditor/ inspecteur van de certificatie-instelling	10
8. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCESCERTIFICAAT	10
9. REFERENTIES	10

Bijlage 1 Model van het procescertificaat

Bijlage 2 Eisen aan de vakbekwaamheid van de 'EPA-adviseur'

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

---

1. INLEIDING

Dit Bijzondere Deel van beoordelingsrichtlijn 9500 beschrijft de aanvullende eisen voor het procescertificaat voor adviesdiensten op het gebied van de energieprestatie van gebouwen:

- deelgebied 'EPA-maatwerkrapport, bestaande utiliteitsgebouwen'.

Certificering voor dit deelgebied is alleen mogelijk in combinatie met certificering voor het deelgebied 'energielabel, bestaande utiliteitsgebouwen'.

Op de certificering voor dit deelgebied is van toepassing:

- dit gehele Bijzondere Deel (BRL Deel 9500-04), en
- het Algemene Deel van BRL 9500 (BRL Deel 9500-00).

Dit Deel 9500-04 vervangt per 15 januari 2010 Deel 9500-04 d.d. 2006-12-06, inclusief Wijzigingsblad d.d. 2008-03-07.

Deel 9500-00 is eveneens op 15 januari 2010 vervangen. Er geldt een overgangstermijn tot 1 juli 2010. Bestaande certificaathouders moeten ervoor zorgen dat ze voor die datum over een certificaat beschikken op basis van de nieuwe versies. Alle certificaten die zijn afgegeven op basis van de oude versies vervallen per 1 juli 2010.

2. REIKWIJDTE VAN HET PROCESCERTIFICAAT

Het certificaat heeft betrekking op diensten op het gebied van de energieprestatie van gebouwen ten behoeve van 'het EPA-maatwerkrapport, bestaande utiliteitsgebouwen'.

In deze beoordelingsrichtlijn wordt verstaan onder een 'EPA-adviseur': een persoon die voldoet aan de eisen van bijlage 2.

Een EPA-maatwerkrapport voor bestaande utiliteitsgebouwen geeft aan hoe deze energieprestatie kan worden verbeterd en kan dus bijvoorbeeld ook worden gebruikt in het kader van de milieuregelgeving.

Het EPA-maatwerkrapport is daarnaast gericht op de wensen van een individuele gebruiker.

Het EPA-maatwerkrapport heeft betrekking op het energiegebruik, van een inrichting of een afzonderlijke gebruiksfunctie, ten behoeve van gebouwinstallaties en procesapparatuur, c.q. procesinstallaties, met uitzondering van industriële processen.

Toelichting Gebruiksfunctie

Volgens het Bouwbesluit wordt onder een gebruiksfunctie verstaan: 'de gedeelten van een of meer bouwwerken op een perceel of standplaats, die dezelfde gebruiksbestemming hebben en die tezamen een gebruikseenheid vormen.'

ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

Toelichting Inrichting

Het EPA-advies heeft betrekking op een inrichting. Volgens de Wet milieubeheer is een inrichting: ‘elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht.’ Het energiegebruik van een inrichting is in het algemeen dus gelijk aan het energiegebruik van één of meer gebruiksfuncties.

Toelichting Industriële processen

Met industriële processen worden processen bedoeld waarvoor volgens de Wet milieubeheer een milieuvergunning moet worden aangevraagd.

In onderstaande tabel is indicatief aangegeven welke gebruiksfuncties deel kunnen uitmaken van de diverse inrichtingen.

Voorbeeld: Een inrichting voor motorvoertuigen bestaat meestal uit ten minste drie gebruiksfuncties: industrie (de werkplaats), winkel (showroom, verkoopruimte) en kantoor (het kantoor).

Inrichting	Gebruiksfunctie									
	bijeenkoms	cel	gezondheidszorg	industrie	kantoor	logies	onderwijs	sport	winkel	overig
Algemene (woon- en verblijfs)gebouwen	x	x	x		x	x	x	x		x
Bouw- en houtbedrijven				x	x					x
Detailhandel- en ambachtbedrijven				x	x				x	x
Horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen	x				x	x		x		x
Inrichtingen voor motorvoertuigen				x	x				x	x
Kantoorgebouwen					x					x
Opslag- en transportbedrijven				x	x					x
School- en opleidingsgebouwen	x			x	x		x			x
Textielreinigingsbedrijven				x	x					x
Zorggebouwen	x		x	x	x					x
Zwembaden					x			x		x

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

---

3. EISEN TE STELLEN AAN DE RAPPORTAGE

De procescertificaathouder levert aan zijn opdrachtgever een gecertificeerde dienst, die onder andere bestaat uit het leveren van een rapportage in de vorm van een EPA-maatwerkrapport. De eisen die specifiek aan de rapportage worden gesteld, zijn niet opgenomen in de BRL. Er wordt (in hoofdstuk 4) verwezen naar andere documenten.

Opmerking

Daarnaast bestaat de te leveren dienst ook uit te verrichten activiteiten. De eisen die aan de te verrichten activiteiten worden gesteld, staan in hoofdstuk 4.

INZAGGE EXEMPLAAR

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

---

4. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCES

De procescertificaathouder levert aan zijn opdrachtgever een gecertificeerde dienst die uit een aantal te verrichten activiteiten bestaat. De te verrichten activiteiten en de eisen die daar aan worden gesteld, staan in dit hoofdstuk.

4.1 Vakbekwaamheid

De dienst wordt verricht door of onder verantwoordelijkheid van een 'EPA adviseur'.

4.2 Geheimhouding

Geen eisen.

4.3 Breedte van het advies

Het EPA-maatwerkrapport dient ter ondersteuning van verbetering van de energie-efficiency van bestaande inrichtingen door middel van een verkenning van de mogelijkheden om maatregelen te treffen.

Het advies is afgestemd op de praktijk en de wensen van de gebruiker van het gebouw.

De maatwerkadvisering is gebaseerd op een integraal onderzoek naar de energetische kwaliteit en de mogelijke verbetering daarvan.

Bij de maatwerkadvisering wordt ook aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van energiebesparingsmaatregelen voor:

- het thermisch comfort,
- de kwaliteit van de luchtverversing van de gebouwen,
- de kwaliteit van de toevoer van verbrandingslucht en de afvoer van rook, en
- de kans op condensatie op en in constructies.

4.4 Opdracht

De procescertificaathouder moet de opdracht, met alle bijbehorende voorwaarden, schriftelijk vastleggen c.q. bevestigen.

In de opdracht wordt ten minste vastgelegd:

- de uiterste datum waarop de adviesrapportage wordt opgeleverd.

Eén opdracht kan meerdere maatwerkadviezen omvatten. Maatwerkadviezen kunnen worden gebundeld in één rapportage. Een maatwerkadvies heeft betrekking op één of meer bedrijfsgebouwen (van een inrichting).

ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

4.5 Representatieve woningen

Niet van toepassing.

4.6 Te verrichten activiteiten

4.6.1 Informereren opdrachtgever

De procescertificaathouder stelt de opdrachtgever op de hoogte van het feit dat de gegevens die moeten worden opgenomen in het monitoringsbestand (zie verderop), zullen worden geregistreerd bij derden.

Opmerking

Deze verplichting hangt samen met de registratieverplichting en gaat pas in als de registratieverplichting een feit is. Zie 4.6.7.

4.6.2 Opname huidige situatie

4.6.2.1 *Doel van de gebouwopname*

Voor het selecteren van de in overweging te nemen verbetermaatregelen wordt uitgegaan van het werkelijke of beoogde gebruikersgedrag.

Opmerking

Voor het berekenen van de Energie Index van een bestaand gebouw wordt uitgegaan van standaard gebruikersgedrag, en van het gebouw en de installaties zoals aanwezig.

De procescertificaathouder gaat ter plaatse na of de uiteindelijk ter beschikkingkomende informatie voldoende basis vormt om een maatwerkadvies te kunnen geven dat is gebaseerd op de werkelijk bestaande situatie.

4.6.2.2 *Opname gebouw*

De procescertificaathouder voert de gebouwopname uit volgens hoofdstuk 5 van ISO 75.2 [1].

4.6.3 Berekening van de Energie Index (EI)

Niet van toepassing (valt onderdeel deelgebied 03).

4.6.4 Keuze van energiebesparingsmaatregelen

De keuze van energiebesparingsmaatregelen is gebaseerd op de werkelijk bestaande situatie. De procescertificaathouder neemt ten minste alle energiebesparingsmaatregelen in overweging, die voor de gebruiksfuncties van de inrichting zijn genoemd bijlage 1 van ISO 75.2[1].

ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

De geadviseerde maatregelenpakketten moeten in overleg met de opdrachtgever worden vastgesteld. In dat kader moet de procescertificaathouder de opdrachtgever een toelichting geven over de voor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden. Daarbij komen de in paragraaf 8.3 van ISSO 75.2[1] genoemde aspecten aan de orde.

4.6.5 Levering van het energielabel

Niet van toepassing (valt onderdeel deelgebied 03).

4.6.6 Levering van het maatwerkrapport

De procescertificaathouder levert aan de opdrachtgever een schriftelijke en digitale versie van het EPA-maatwerkrapport, dat voldoet aan hoofdstuk 8 van ISSO 75.2[1].

4.6.7 Afmelding

De procescertificaathouder meldt de vaststelling van het maatwerkrapport¹, uiterlijk op de vijfde werkdag na het tijdstip van de vaststelling, elektronisch aan de beheerder van het landelijke gegevensbestand van energieprestaties van gebouwen, door het zenden van een monitoringsbestand.

De gedetailleerde karakteristieken van het monitoringsbestand (formats e.d.) worden gepubliceerd door de beheerder van het landelijk gegevensbestand.

Opmerking

Het landelijk gegevensbestand moet nog worden toegewezen aan een beheerder.

Het landelijke gegevensbestand biedt ondersteuning aan eigenaren en huurders van woningen, aan gemeenten en aan procescertificaathouders en certificatie-instellingen.

De beheerde gegevens zijn slechts toegankelijk voorzover de vereiste bescherming van privacy dat toestaat.

4.6.8 Bewaren van gegevens

Geen eisen.

4.6.9 Onafhankelijke werkwijze

Geen eisen.

---

¹ De datum waarop deze eis van kracht wordt, zal worden bepaald door het CCvD van KBI.

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

---

5. EISEN TE STELLEN AAN DE PROCESCERTIFICAATHOUDER

5.1 Inschrijving bij Kamer van Koophandel

Geen aanvullende eisen.

5.2 Inloggegevens afmeldsysteem

Geen aanvullende eisen.

5.3 Personeel

Geen aanvullende eisen.

5.4 Hulpmiddelen en instrumenten

De procescertificaathouder beschikt over de in paragraaf 5.2 van ISSO 75.2 [1] genoemde instrumenten.

De procescertificaathouder dient te beschikken over een eigen bestand met normkostengegevens zoals bedoeld in paragraaf 8.8 van ISSO 75.2 [1]. Het bestand moet in elk geval de normkostengegevens bevatten van de in bijlage 1 van ISSO 75.2[1] genoemde mogelijke maatregelen voor de gebruiksfuncties waarvoor de procescertificaathouder EPA-adviezen verstrekt.

De in het bestand op te nemen normkostengegevens moeten gebaseerd zijn op gepubliceerde kostennormen, commercieel verkrijgbare geautomatiseerde kostenbestanden, eigen opgebouwde calculatienormen of empirische kostennormen op basis van marktaanbiedingen. Normkostengegevens die ouder zijn dan één jaar moeten worden geactualiseerd.

5.5 Levering van diensten

Geen aanvullende eisen.

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

---

6. EISEN TE STELLEN AAN DE INTERNE KWALITEITSBEWAKING

6.1 Eis

Geen aanvullende eisen.

6.2 Algemeen, kwaliteitshandboek

Geen aanvullende eisen.

6.3 Kwaliteitsbeleid

Geen aanvullende eisen.

6.4 Verantwoordelijkheden / bevoegdheden / vakbekwaamheden

Geen aanvullende eisen.

6.5 IKB-schema

Geen aanvullende eisen.

6.6 Beschrijving van procedures

Het kwaliteitshandboek moet de procedurebeschrijving bevatten van het beheer van het bestand van normkostengegevens.

6.7 Procedure-eisen

Geen aanvullende eisen.

INZAGEGE EXEMPLAAR

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

7. EXTERNE KWALITEITSBEWAKING

7.1 Toelatingsprocedure

In het kader van het toelatingsonderzoek controleert de certificatie-instelling twee maatwerkadvisen voor verschillende opdrachtgevers.

De totaal te besteden tijd bedraagt 8 uren.

De te besteden tijd heeft slechts betrekking op onderzoek en verslaglegging, dus niet op reistijd en overige tijd nodig voor het volledig behandelen van de aanvraag².

Opmerking

Als de certificatie-instelling terug moet komen, bijvoorbeeld omdat de tekeningen op een andere plaats liggen (bij de opdrachtgever), dan heeft dat invloed op de te besteden tijd die niet meetelt in de genoemde totaal te besteden tijd.

7.2 Vervolgcontroles

7.2.1 Jaarlijkse organisatiegerichte inspecties (audits)

Geen aanvullende eisen.

7.2.2 Projectgerichte inspecties

Elk jaar controleert de certificatie-instelling een aantal projecten. Het aantal door de certificatie-instelling te controleren projecten en het aantal uren dat de certificatie-instelling ten minste besteedt aan de jaarlijkse projectgerichte controles dienen niet minder te zijn dan de in de volgende tabel gegeven waarden, afhankelijk van het aantal uitgevoerde projecten op jaarbasis.

Projectgericht onderzoek					
Aantal maatwerkrapporten, (op jaarbasis)			Omvang (uren)	Aantal te controleren EPA-maatwerkrapporten	
					waarvan ook in het werk
1	tot en met	10	8	2	1
11	tot en met	50	16	4	2
51	tot en met	100	32	8	4
voor elke volgende klasse van 100			+16	+4	+2

De te besteden tijd heeft slechts betrekking op onderzoek en verslaglegging, dus niet op reistijd en overige tijd nodig voor het volledig behandelen van de aanvraag.

Bij certificatie voor de deelgebieden 'energielabel, bestaande utiliteitsgebouwen' en 'EPA-maatwerkrapport, bestaande utiliteitsgebouwen' worden de projecten van beide deelgebieden bij elkaar opgeteld.

² De wijze van behandeling voldoet aan NEN-EN 45011.

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

7.3 Eisen aan de bekwaamheid van de auditor/ inspecteur van de certificatie-instelling

Geen aanvullende eisen.

8. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCESCERTIFICAAT

Een model van het procescertificaat is opgenomen in bijlage 1.

De lay-out van het procescertificaat moet voldoen aan de eisen van de houder van het merkteken, Stichting Bouwkwiteit (www.bouwkwiteit.nl).

9. REFERENTIES

- [1] ISSO 75.2 'Energieprestatie van utiliteitsgebouwen. Maatwerkadvies', december 2006.

INZAGGE EXEMPLAAR

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

Bijlage 1 Model van het procescertificaat

KOMO® procescertificaat

Naam certificatie-instelling
Adresgegevens

LOGO van
Certificatie-
instelling

nummer:
uitgegeven:

EPA-maatwerk, bestaande utiliteitsgebouwen

NAAM procescertificaathouder

VERKLARING VAN (naam CI)

Dit procescertificaat is op basis van BRL 9500 Deel 00 d.d. ... in combinatie met BRL 9500 Deel 04 d.d. .... afgegeven door (naam CI) conform het memo van toepassing zijnde (naam CI) reglement voor procescertificering.

(Naam CI) verklaart

- dat het gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat de door (naam certificaathouder) verrichte werkzaamheden met betrekking tot de energieprestatie van het bestaande gebouw volgens de in dit procescertificaat vastgelegde specificaties voldoen, mits in het contract met de opdrachtgever is vermeld dat de werkzaamheden worden verricht conform dit procescertificaat, en
- dat het eindresultaat voldoet aan de gestelde prestaties zoals in BRL 9500 Deel 00 d.d. ... in combinatie met BRL 9500 Deel 02 d.d. ... zijn vastgelegd.

Voor (naam CI)

....., directeur

Gebruikers van dit procescertificaat wordt geadviseerd om bij (naam CI) te informeren of dit document nog geldig is.

® is een collectief merk van Stichting Bouwkwaliteit

**Beoordeeld is:
kwaliteitssysteem
en proces**

Periodieke controle

ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE UTILITEITSGEBOUWEN

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-04 d.d. 2009-08-20

Bijlage 2

Eisen aan de vakbekwaamheid van de ‘EPA-adviseur’

Een ‘EPA-adviseur’ heeft:

- Niveau basisopleiding:
HBO in een bouwkundige, werktuigbouwkundige, elektrotechnische of fysieke richting met een aanvullende opleiding bouwfysica of installatietechniek.
De EPA-adviseur behoeft niet over een diploma van deze opleidingen te beschikken mits zijn kennis en vaardigheid van een gelijkwaardig niveau is.
- Niveau specifieke aanvullende opleiding:
Cursus EPA-adviseur, die voldoet aan criteria vastgesteld op basis van ISSO 75.
- Ervaring:
De EPA-adviseur heeft 2 jaar ervaring op het gebied van energiebesparing in de bouw en is in staat in te spelen op de wensen van de klant.

Verder beschikt een ‘EPA-adviseur’ over de volgende vakbekwaamheden:

- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een opname te maken van de bouwkundige schil en de installaties van een utiliteitsgebouw ten behoeve van het energieprestatie maatwerkadvies.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL op basis van gegevens uit een opname de Q/Q-waarde van een utiliteitsgebouw te berekenen.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een samenhangend pakket energiebesparende maatregelen voor utiliteitsgebouw samen te stellen.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een pakket van energiebesparende maatregelen door te rekenen op de effecten voor de gebruikers en/of eigenaren van het utiliteitsgebouw.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een maatwerkadviesrapport voor een utiliteitsgebouw op te stellen.